20.11.2025

Eduskunnan lakivaliokunnalle
LaV@eduskunta.fi

Lisäselvitys Kansalaisaloite KAA 2/2024 vp kannabis lailliseksi, säännellyksi ja verolle

Eduskunnan lakivaliokunnan järjesti 20.11.2025 asiantuntijakuulemisen kansalaisaloitteesta KAA 2/2024 vp. Asiantuntijakuulemisen yhteydessä valiokunta pyysi sosiaali- ja terveysministeriöltä kirjallista lisäselvitystä nuorten kannabiksen käytöstä Saksassa.

Saksan kannabislain väliraportti

Saksa osittain laillisti kannabiksen 1. huhtikuuta 2024, kun Konsumcannabisgesetz (KCanG) astui voimaan. Lain toinen vaihe, joka sallii ei-kaupalliset kasvatusyhdistykset, tuli voimaan 1. heinäkuuta 2024. Lain mukaan on tehtävä riippumaton tieteellinen arviointi, joka kattaa muun muassa kannabismarkkinoiden kehityksen, lasten ja nuorten suojelun, terveyden ja liikenneturvallisuuden, rikollisuuden rakenteen sekä kulutuskieltojen ja hallussapitorajojen toimivuuden.

Tieteellisen raportin tavoitteena on arvioida kannabiksen osittaisen laillistamisen vaikutuksia Saksan yhteiskuntaan (Konsumcannabisgesetz, KCanG). Raportti perustuu laajaan datankeruuseen viranomaisilta, tilastoista ja kyselyistä sekä selvitystä varten tehtyihin omiin tutkimuksiin. Väliraportti tarjoaa alustavan kuvan tilanteesta, mutta lopulliset johtopäätökset edellyttävät pidempää seurantaa ja tilastollisia analyysejä. Lopullinen arvio valmistuu vuonna 2028.

Ensimmäiset lain vaikutuksia koskevat tulokset lasten ja nuorten suojelun osalta voidaan tiivistää seuraavasti (7.6. Zusammenfassung der Ergebnisse zum Kinder- und Jugendschutz):

- Ei ole havaittavissa viitteitä muutoksista kannabikseen liittyvien ehkäisytoimien toteutuksessa tai käytössä.
- Nuorisotoimistoille tehtävien kannabisilmoitusten määrä on vähentynyt.
- 40–43 % nuorista arvioi kannabiksen olevan “helposti saatavilla”, mikä vastaa osuutta ennen laillistamista.
- Nuorten kannabiksen käyttö on ollut laskussa Saksassa vuodesta 2019, ja tämä trendi näyttää jatkuvan myös lakimuutoksen jälkeen.
- Noin 10 % kannabista käyttävistä nuorista raportoi riskialttiista käytöstä (päivittäin tai lähes päivittäin), eikä ole viitteitä siitä, että tämä osuus olisi muuttunut lakimuutoksen myötä.
- Ensimmäisen kannabiskokeilun ikä on pysynyt 15–16 vuodessa.
- Lapsilla tahattomat hoitoa vaativat kannabismyrkytykset ovat erittäin harvinaisia.
- Ei voida vielä arvioida, onko lakimuutos vaikuttanut nuorten kannabiksen käyttöön liittyviin ongelmiin.
- On viitteitä siitä, että nuoret ovat lakimuutoksen jälkeen käyttäneet vähemmän päihdeneuvontapalveluja.

Raportissa todetaan, että nykyinen tietopohja ei riitä luotettavan välijohtopäätöksen tekemiseen lain vaikutuksista lasten ja nuorten suojeluun. Näyttää kuitenkin siltä, että nuorten kannabiksen käyttöä koskeva laskeva trendi jatkuu myös lakimuutoksen jälkeen. Tämä kehitys voi osittain selittyä sillä,

että kannabikseen liittyvät ilmoitukset nuorisotoimistolle ovat vähentyneet sekä päihdeneuvontapalvelujen käytön nuorten keskuudessa on myös vähentynyt. Tarkempien vaikutusten ymmärtämiseksi tarvitaan kuitenkin lisää tietoa sekä pidempi seuranta-aika.

Muuta tietoa alaikäisten kannabiksen käytöstä

Saksassa alaikäisten kannabiksen käytössä on ollut vakaa tai lievästi laskeva trendi jo ennen lakiuudistusta. Vuosina 2024–2025 on julkaistu kolme tutkimusta, jossa käsitellään myös nuorten kannabiksen käyttöä:

- **Drogenaffinitätsstudie 2025**: 12–17-vuotiaiden kannabiksen käyttö on pysynyt vakaana tai hieman laskevan trendin tasolla viime vuosina. Päivittäinen käyttö on harvinaista (noin 1 %), eikä osittainen laillistaminen ole aiheuttanut merkittävää kasvua. Cannabis
- **RKI (2025)**: Pitkän aikavälin tarkastelu osoittaa, että nuorten kannabiksen käyttö ei ole lisääntynyt; trendi on ollut tasainen tai lievästi laskeva vuodesta 2019 lähtien. Journal of Health Monitoring | 3/2025 | Cannabiskonsum
- **ESPAD** (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs) **2024**: Euroopan laajuinen aineisto, johon Saksa kuuluu, vahvistaa, että 15–16-vuotiaiden kannabiksen käyttö jatkaa laskusuuntausta. Käyttö viimeisen 12 kuukauden aikana on hieman pienentynyt verrattuna edelliseen mittaukseen. ESPAD Report 2024. Results from the European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs. ESPAD toteutetaan noin 4 vuoden välein, vuotta 2024 edeltävä kyselyvuosi oli 2019 ESPAD Report 2019 | www.espad.org